

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 32/1982-83
med anledning av ltm J-E.Lindfors hemställ-
ningsmotion till landskapsstyrelsen an-
gående förenhetligande av löne- och
pensionsförmånerna inom hälso- och sjuk-
vårdssektorn på Åland.

Landstinget har inbegärt lagutskottets yttrande över motionen. Utskottet, som hört byråchefen Jörgen Erlund och organisationssekreteraren vid TOC-TÅ Tuula Mattsson, får härmed vördsamt anföra följande.

I motionen föreslås ett förenhetligande av reglerna rörande löne- och pensionsförmånerna inom hälso- och sjukvårdssektorn på Åland och en utredning av möjligheterna att avlägsna sådana bestämmelser i fråga om framför allt pensionsförmåner som försvårar byte av anställning mellan Ålands centralsjukhus och något av de kommunalförbund som verkar inom hälso- och sjukvårdssektorn i landskapet.

Utskottet konstaterar att verkningarna i fråga om bl.a. pensionsförmåner av övergång från landskapets (statens) till kommunal tjänst eller vice versa i och för sig gäller alla typer av anställningar. Följderna av de olikartade reglerna kan dock sägas framträda tydligast inom hälso- och sjukvårdssektorn, beroende dels på att Ålands centralsjukhus upprätthålls av landskapet, inte av ett kommunalförbund som övriga centralsjukhus i landet, dels på att avgångs- och pensionsåldern för många befattningshavarkategorier inom sjukvården är lägre än den normala tjänstepensionsåldern om 63 år. Enligt 4 § 3 mom. landskapslagen av landskaps pensioner (20/67) är pensionsåldern 65 år, inte som normalt 63 år, om anställningen avslutats före den allmänna eller särskilda pensionsåldern. Detta innebär att exempelvis en sjukskötare, som tidigare varit anställd vid centralsjukhuset men övergått till kommunal tjänst, i och för sig erhåller pension för den tid anställningen vid centralsjukhuset varat. Denna pension börjar dock utbetalas först vid 65 års ålder, inte vid 58 års ålder som är särskild pensionsålder i yrket.

Utskottet har erfårit att landskapsstyrelsen i några få fall där landskapet varit den senaste arbetsgivaren genom dispens godkänt anställning i kommunal tjänst som pensionsgrundande tid. En mera bestående lösning torde dock förutsätta antingen en lagändring eller en speciallag som reglerar förhållandet

vid överflyttning från kommunal till landskapets tjänst. I det motsatta fallet, då överflyttningen skett till kommunal tjänst, ombesörjs pensions- skyddet av Kommunala pensionsanstalten. Härvid kunde möjligen frågan ordnas antingen så att anstalten skulle acceptera anställning vid Ålands central- sjukhus som pensionsgrundande tid eller så att ett fribrevssystem skapas, varigenom landskapspensionen skulle utfalla redan vid avgångsåldern och inte först vid 65 års ålder.

Ett system varigenom landskapet i vissa fall skulle påta sig ett utökat pensionsansvar i jämförelse med nuläget skulle medföra vissa merut- gifter för landskapet. Utskottet har inte kunnat bilda sig en uppfattning om storleken härav utan förutsätter att landskapsstyrelsen närmare kan utreda detta. Med beaktande av centralsjukhusets särställning även i andra avseenden skall kompensationsproblem inte nödvändigtvis behöva uppstå.

Den samordning av hälso- och sjukvårdens organisation på Åland som en längre tid varit under utredning skulle i och för sig för framtiden lösa de i motionen berörda problemen. Enligt vad utskottet erfarit kan dock några omedelbara åtgärder inte väntas i denna fråga. De i motionen berörda förhållandena kan dessutom enligt utskottets mening i viss mån anses vara ett specialproblem för Åland beroende just på centralsjukhusets speciella ställning här. Även detta motiverar en särskild utredning av problematiken. Utskottet har därför beslutat tillstyrka motionen.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå att Landstinget måtte hemställa hos land- skapsstyrelsen om att utreda föregivna o- jämligheter för befattningshavarna i pensionshänseende till följd av den på Åland rådande strukturen inom hälso- och sjukvårdssektorn samt att vidta härav påkallade åtgärder.

Mariehamn den 30 augusti 1983.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande i utskottet: ordf. J.-E. Lindfors, v. ordf. Eriksson samt ledamöterna Roald Karlsson, Sune Carlson och Olof M. Jansson.